

Das Latweeschu lauschu draugs.

1835. 12. Septbr.

37ta lappa.

Zaunas sinnas.

No Pinke-muischas, Rihges walsti. (9ta Septbr.) Gan drihs tah-das paschas behdas, kahdas pehrnâ gaddâ ap seena laiku mums bija, schogadd' muhsu kaimineem usbrucke. 29ta August deenâ ugguns Beerin-muischas meschâ tikke walkâ un ihfâ laikâ labbu mescha gabbalu norahwe. Raut gan schi breefma us puss' tif warrena naw, kâ pehrn, tatschu laudis deesgan isbeedeja un ihpaschi tohs, kuzzeem paschas mahjas tuhwmâ irr. Zau effoht laudim un saldатеem isdeweess ugguni walddiht, zaur to, ka wissapfahrt grahwus israkke. Semme degg lihds skaidrai smilts semmei, un Deews sinn, kad wehl ihsteni norimms, ja labs leetus ne usnahs; jo wehl neganti kuhp. U. L.

No Walkas. Kâ Latweeschu lauschu drauga 33schâ lappâ lassams par Widsemmes mahzitaju fanahkschanu us schâ gadda leelahm runnahm, tâpatt arri notikke. Sinna bij apdohta, ka lai wissi steigtohs kohpâ us 6tu Augustu, un pehz schahs sinnas fanahze Walkas pilsfatâ 67 mahzitaji un wehl 6 jauni wihri, kas us mahzitaju ammatu taifahs, bet wehl ne bij eefwehtiti, kandidahti sauzami. — 7ta Augusta deenâ wissi kohpâ gahje us Deewa nammu, pats general-superdenta leelskungs wisseem preekschâ, winnam pakkat tee zeenigi prahwesta tehwi, un pakkat scheem atkal wissi zitti mahzitaji pa pahreem. — Eenahkschi basnizâ, fur ta zitta draudse jaw pa pulkam bij salassijusees, winni gahje pafehstees pee altara, fur jaw leels pulks krehlu papreeksch bija noliks, un kad ifkats sawâ weetâ bij apsehdees, tad Deewa wahrdi fahzahs. Leeseres mahzitajs noturreja tohs rihta pahtarus, kâ tee jaunds basnigas likkumds nofazziti, un leels pulks dseedataju us kohri winnam arbildeja ar jauku dseedafchanu. Pehz Walkas prahwesta weetneeks, zeenigs Oppekalna mahzitajs sawus zittus ammata beedrus no altara usrunnaja, un pats general-superdenta leelskungs spreddiki fazzija. Pehz beigta spreddika Walkas un Luggaschas draudses wezjajs mahzitajs uskafpe us altari un swehtidams to draudsi atlaide. — Pehz pufsdeenas tad nu mahzitaju ihstena darboschana un farunnaschana par ammata leetahm eefahzahs. — Dauds spehzigi wahrdi tur tikke runnati, dauds derrigi padohmi dohri par wissadahm leetahm un wajadsibahm, kas pee mahzitaju ammata waldischanas peederr, bet arri dauds firsnigas waimanas tikke dsir-detas par fltku behenu-mahzischanu un par skohlu truhkumu eefsch Widsemmes.

Kamehr zittâs draudsês prett trim grahmatu lassitajeem 2 tiffe atrasti, kas grahmatu wehl skaidri ne pratte, tad atkal zittâs mallâs arri tahdas draudsês bij useetamas, kur us weenu fintoni grahmatu lassitaju, 800 dwehseles rehfinajamas, kas no grahmatahm it neneeka ne sinnaja. Tâhs wiffubrangakas skohlas bij atrohnamas Oppekâlna un Krimmuldes draudsê. Un sinnams, kur leelikungi lihds ar mahzitajeem un wezzakeem weenprahtigi zihschahs, tur laikam wifs labbaki isdohdahs, ne kâ tahdâs weetâs, kur mahzitajam weenam pascham behdas jaturra par behrnu mahzischanu. Krimmuldes mahzitajam bij isdeweess, ir meitas skohlu eetaifihst pee sewis, bet kas zittam mahzitajam to dohs redseht! Deewsgan jaw buhtu ko preezatees, kad tikkai tee puifchu behrni wiffur pa gohdam tiktu mahziti un skohleti, bet eekams stiprakas peespaidas ne buhs, teekams laikam tas arri ne tiks. — — Wiffas schahdas un wehl zittas lihdsigas leetas pahrrunnajoht un pahrdohmajoht, ta swehdeena atnahze, 11ta August deena, un tee mahzitaji, sinnu dabbujuschchi, ka no teem feschheem kandidahteem diwi us mahzitaju ammatu schat paschâ swehdeenâ tikschoht eefwehtiti, nogahje wiffi us basnizu. — Tur tad nu tee noklausijahs to spreddiki, ko weens no abbeem kandidahteem, Woldemar Sielemann ar wahrdu, fazzija, un pehz beigta spreddika schis pats lihds ar sawu eefwehtijamu beedri Gustap Dumpf preefsch altara tiffe stahditi, general-superdenta leelskungs firsnigus usskubbinaschanas wahrdu us teem runnaja, iswaijaja no teem to tizzibas apleezinaschanu, pahpraffija, woi gribboht, kars to ammatu, kas winnam uswehlehts, labpraht usnemt, ustizzigi waldihst, un aisween tã turretees, kã gohdigam mahzitajam peeklahjahs, — un kad abbi, wiffeem dsirboht, ar skaidreem wahrdeem to bij apleezinajuschchi, tad winsch tohs swehrinaja un eefwehtija par mahzitajeem, to pirmu pee Straupes un to ohtru pee Randenes draudsês. — Par palihgeem peescha swehta darba zeenigam general-superdenta leelkungam bija tas peeschedetajs pee augstas Widsemmes basnizas teefas, Bertolmejas draudsês mahzitajs, un atkal Walkas un Luggaschas draudsês mahzitajs, kas beidschoht wehl tohs jaunus eefwehtitus mahzitajus ar Jesus meelastu pameeloja, un tad atkal, kã jaw treschdeenâ peeminnehts, to zittu kristigu draudsi no altara swehtidams atlaide. — — Ak tee nu gan bij swehtki, ko zilweks tik lehti ne dabbu noswehtihst, — swehtki, kas laikam wiffeem tãpatt pascheem mahzitajeem, kã arri zitteem kristiteem par leelu firds ustaischianu bija. — Schê nu gan ifkars mahzitajs pee sewis apdohmaja un peeminneja, kã winsch pats tizzis eefwehtihes, ko sawam Deewam un Pestitajam swehredams apsohlijs, kã sawu apsohlichianu peepildijis un sawu ammatu waldijis, kahdu pahligu no Deewa redsejis, kahdu labprahtibu no zilwekem fajuttis strahdajoht, kahdu augtus no sawas darboschanas jaw panahzis, zaur kahdahm behdahm jaw pahrbau-dihst, — un wiffu to peeminnoht un pahrdohmajoht dascham assaras lihie pahwaigu, wiffuwairak tohs jaunus strahdneekus eefsch Deewa swehta wihnakalna usskattoht, kas wehl neneeka ne redsejuschchi un ne mannijuschchi no wiffa ta, ko wezzaki darba beedri jaw isbaudijuschchi, bet kas preezigi un drohschi scho grehtu ammatu usnehme. Ak zil dauds karstas, firsnigas luhgschanas schinnu eefwehtia-

fchanas fundâ ne uskafpe us debbesim pee ta tehwa, kas mums eedohd tik labbi
 "to eegribbeschanu, kâ ta labbuma padarrifchanu," ka lai winsch teem arri pa-
 rahditohs kâ tehws, pilns lehnibas un apscheloschanas! — Ar kahdu firsnigu
 apfweizinaschanu tee wezzaki mahzitaji fanehme sawus jaunus beedrus! Zif dauds
 fpehzigi rakstu wahrdi ne tikke peeminneti, tohs fweizinajoht un eestiprinajoht us
 preezigu un fpehzigu ammata kalposchanu! — Laikam tas schehligs debbes tehws
 paklausihis, kas tannit deenâ no winna tikke luhgts, — laikam winsch teem jau-
 neem palihdsehs pee fwehtigas un augligas dwehfetu gannifchanas us tahm ihste-
 nahm sahtainahm gannibahm eeksch Jesus Kristus, irtin kâ winsch arri teem wez-
 zakeem darba beedreem tahs laizigas deenas nastu un karstumu palihdsejis pa-
 nest, — laikam winsch tohs usturrehs eeksch tizzibas, un puschkohs tohs ar taif-
 nibas augteem, ka tee dauds dwehfeles uspelnicu un eemantotu tam augstakam
 gannam un biskapam to dwehfetu lihds tai deenai, kurrâ winsch pats tohs atrai-
 fihis no laizigas kalposchanas un tohs, kâ ustizzigus kalpus sawâ preekâ eewed-
 dihs. — — Ohrdeenâ, 1ztâ Augusta deenâ, tahs farunnaschanas beidsahs, un
 fatrs, Deewam pateikdams par wissu pamohdinaschanu un usfkubbinaschanu us
 fwehtigu darboschanu eeksch sawa ammata, ko scheitan bij dabujis, taifjahs us
 mahjahm. Râ tee mahzitaji ikdeenâs un ikwakkards ar fwehtahm dseefmahm
 bij eefahkufchi un beigufchi sawas farunnaschanas, tapatt arri ohrdeenas wak-
 farâ ischkirrdamees wiini papreeksch nodseedaja perschinu un tad Rihgas-aprin-
 kes zeenigs prahwesta tehws ar firsnigu Deewa luhgfschanu un ar fwehtifchanas
 wahydeem tohs us mahjahm atlaide.

Rln.

No Aust-Judijes, eeksch Ahfies. No turrenes mums kristigs mah-
 zitajs, ar wahrdu: Krih-er, grammatu atlaidis, stahstidams, kahdas paganifkas
 negantibas tur wehl pee laudim atrohnahs un ko winsch pats ar sawahm az-
 zim tur ne tahl no Mahdras-pilssehtas redsejis. Winsch raksta tâ: "Wifs, ko
 es lihds schim pahr tahdahm negantibahm biju lassijis, ne panahk to, ko es schin-
 nis deenâs pats peedsihwoju. Ifweens kristigs zilweks, kas lihds ar mannim to
 buhtu redsejis, gan arri lihds ar mannim, buhtu isfauzis: "ne! tas ilgaki tâ ne
 warrehs palift!" — Luhk! jau nakri tee laudis fapulzejahs, sawu elkadeewu
 fwehtkus fwehtigt un, rihta gaismai austohk, zelsch us to basnizu, kurrâ tas el-
 kadeews stahweja, jau bija pilns rattu un kauschu no wiffadahm kahrtahm. Ko
 es us basnizu eedams wiffirmaf dabuju redseht, bija wezza seewa, kas, sawu
 gihmi ar baltu pehrwi fwaidijusi, us mugguru gulledama, paschâ faulfi gohsa-
 jahs. Pahri fohku no tahs gulleja wihrs us ehkschkeem, stipri us saweem dee-
 weem brehkdam. Wehl tahlaki-es redseju G behrnus, kas weenu wihru pee-
 luhdse. Wehl redseju behrnu ar isdurtahm azzim un zirs gulleja arri starp
 ehkschkeem. Zittam behrnam mahre nupatt azzis bija israhwufi un nu ar ne-
 ganti zeetu firdi to turreja karstai faulei pretti. Puikam no G gaddeem tee kah-
 jas pee galwas bija peeleeufchi. Es wehl usgahju dauds zittu tahdu behrnu
 ar isgrohsiteem lohjekteem, falautahm kahjahm, un no teem arri bija leels pulks,
 kas likkâhs ne fenn tik peedsimmufchi. Ne tahl no basnizas redseju wihru, kas

us sawahm rohkahm prohjam willkabs, zitti staigaja pa nagtu wirfu, zitti, faukdami, gulleja karstâ faulê, kamehr pahr pahrim no fweedreem pilleja. — Kad nu el-kadeewa bides ar leelu gohdu bija eenestas basniâ, tad gahju zicrâ stuhri un redseju jaunâs breefmas, jaunâs negantibas. — Weenam wihram jau no masahm deenahm rohkas appaksch muggura ahdas tâ bija pawilktas, ka likkabs bes rohkahm buht; zits turreja nasi rohka, ar ko sawu paschu meesu graisija, tâ, kâ pahr pahrim no affinim pilleja, tas pats few arti weenu azzi jau bija israhwis un, man redsoht, wehl few gihmi eegreese. Wezs wihrs, kas few pa meesu ar daschadahm pehrwehm bija fwaidijis, staigaja pa affahm dselles naglahm un teem laudim, kas winnam dahwanas atnesse, apfwehtija behrnus, rohkas us winneem likdams. — Tas wifs, ko es teitan esmu redsejis un stahstijis, wehl irr maggums prett to, kas zittâs mallâs tai paschâ semmê noteef. Un to wissu tee nabgagi zilweki darra, zerredami, zaur to par fwehteem palikt. Woi nu mums kristigeem mahzitajeem ne buhs steigtees, scheem tumfibas behrneem to preezas wehsti atnest, ka winni arri lihds ar wisseem kristigeem zilwekeem zaur Jesus Kristus shehlastibu warr palikt fwehti? Woi ne arri mums winna shehlastibu buhs peenemt ar pateijibu, un winnu flaweht, "kas muhs irr israhwis no tabs warras tabs tumfibas, un pahrstahdijis eeksch to walstibu sawa mihta Dehla." (Koloff. 1, 13.)

D. St — m.

Sinna, zil naudas 11. Septbr. meh. deenâ 1835 eeksch Rihges maksaja par daschahm prezzehm.

Maksaja:		Sudr. nauda. Rb. K.	Maksaja:		Sudr. nauda. Rb. K.
Par			Par		
1 puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1	50	1 pohdu (20 mahrzineem) wafku	5	20
— meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	30	— tabaka	1	20
— kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1	80	— sweesta	2	20
— ausu	—	80	— dselses	—	65
— firnu	1	40	— linnu, frohna	2	50
— rupju rudsu = miltu	1	50	— brakka	2	30
— bihdeletu rudsu = miltu	2	—	— kannepu	—	80
— bihdeletu kweeschu = miltu	2	30	— schfihstu appinu	1	50
— meeschu = putrainu	1	90	— neschfihstu jeb prezzes appinu	—	80
— eefala	1	15	— muzzu filku, eglu muzzâ	6	—
— linnu = sehklas	3	25	— lasdu muzzâ	6	25
— kannepu = sehklas	1	50	— smalkas fahls	3	90
1 wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3	—	— rupjas baltas fahls	4	20
barrotu wehrschu galku, pa pohdu	1	—	— wahti brandwihna, pussdegga	8	—
			— diwdegga	10	—

Weenu sudraba rubli warreja dabuht par 360 kapeiskeem warra naudas.

Drihw drikkest. No juhrmallas = gubbernementu augstas waldischanas pusses:
Dr. C. E. Napier sky.